

การศึกษาการบริหารงานร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน

นางสาวพิมพ์พรรณ มาดิชยกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพาณิชยศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาพาณิชยศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-470-8

010330

I16698939

A STUDY ON MANAGEMENT OF STORES UNDER THE
SUPPORT OF INTERNAL TRADE DEPARTMENT

Miss Pimolpan Manitayakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Commerce

Department of Commerce

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

วิทยาลัยอาชีวศึกษา การศึกษาการบริหารงานร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน
 โดย นางสาว พิมพ์พรรณ มานิตยกุล
 ภาควิชา พาณิชยศาสตร์
 อาจารย์ที่ปรึกษา คุณ เกษตร กล่อมมิตร
 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ สุทธิมา ชำนาญเวช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยอาชีวศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

สุพจน์ บุญ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ต็อกเตอร์ สุประดิษฐ์ บุญ)

คณะกรรมการสอบวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ดร. นันทาภิวัฒน์

..... ประธานกรรมการ
 (ศาสตราจารย์กิตติคุณ เกชาวัลย์ นันทาภิวัฒน์)

คุณ เกษตร กล่อมมิตร

..... กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ สนิตนา บุญบงการ)

คุณ สุทธิมา ชำนาญเวช

..... กรรมการ
 (อาจารย์ สุทธิมา ชำนาญเวช)

คุณ เกษตร กล่อมมิตร

..... กรรมการ
 (คุณ เกษตร กล่อมมิตร)

คุณ ปิยะพันธ์ เปรมโยธิน

..... กรรมการ
 (คุณ ปิยะพันธ์ เปรมโยธิน)

ศูนย์วิจัยและการพัฒนาระบบบริหาร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาการบริหารงานร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน
ชื่อผู้ผลิต	นางสาว พิมลพรรณ มาดิตยกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา	คุณ เกษตร กล่อมมิตร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ สุทธิมา ชำนาญเวช
ภาควิชา	พาณิชย์ศาสตร์
ปีการศึกษา	2525

บทคัดย่อ

ในปัจจุบัน การประกอบอาชีพการค้าในประเทศ ส่วนใหญ่ดำเนินการโดยคนต่างชาติน เพื่อที่จะช่วยเหลือคนไทยให้สามารถประกอบการค้าขาย รัฐบาลได้ยื่นมือเข้าช่วยเหลือให้การประกอบอาชีพของคนไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการรับสมัครร้านค้าปลีกเข้ามาเป็นร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน และให้เป็นเครื่องมือช่วยรักษาระดับราคาสินค้าในประเทศด้วย

วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาการบริหารงานของร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน โดยจะศึกษา วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งร้านค้าในความส่งเสริมฯ วิธีการบริหารงานร้านค้าในความส่งเสริม ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในในการบริหารงานร้านค้าในความส่งเสริม การศึกษาใช้วิธีการค้นคว้า สัมภาษณ์ และออกแบบสอบถามร่วมกับกรมการค้าภายใน ไปยังเจ้าของร้านค้าในความส่งเสริม

ปัญหาที่พบจากการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบกิจการร้านค้าในความส่งเสริมยังขาดความรู้ในการบริหารงานร้านค้า เจ้าของกิจการบางราย ไม่มีความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการค้า ถึงแม้ร้านค้าในความส่งเสริมจะสามารถแข่งขันกับร้านค้าปลีกทั่วไปได้เป็นส่วนใหญ่ แต่สภาพร้านค้าก็ยังไม่ดีพอ ยังขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน มีกำไรน้อยและต้องการสินค้าราคาถูกไปจำหน่าย เพื่อช่วยเหลือผู้บริโภคที่มีรายได้น้อย และในขณะเดียวกันทางกรมการค้าภายในมีเจ้าหน้าที่ที่จะสนับสนุนร้านค้าไม่เพียงพอ เนื่องจากร้านค้ามีจำนวนมาก เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว กรมการค้าภายในควรที่จะมีการอบรมผู้ประกอบกิจการร้านค้าในความส่งเสริมให้มีความรู้ในการบริหารงานร้านค้า มีการโฆษณาร้านค้าในความส่งเสริมให้เป็นที่รู้จักแก่ประชาชนทั่วไป และเป็นสื่อประสานงานจัดหาสินค้าให้ร้านค้าในความส่งเสริม นอกจากนี้กรมการค้าภายในจะต้องเพิ่มเจ้าหน้าที่ที่มีสมรรถภาพเพื่อสนับสนุนร้านค้าในความส่งเสริมให้มากขึ้น

๒

Thesis Title A study on Management of Stores under the Support of
 Internal Trade Department

Name Miss Pimolparn Manitayakul

Thesis Advisor Mr Kasert Klommitr

Thesis Co-advisor Miss Suthima Chumnunvedh

Department Commerce

Academic Year 1982

ABSTRACT

Presently, most retailing businesses in Thailand are operated by foreigners. In order to help the local people capable of operating business efficiently, the government has convinced retailers to apply for the operation under the promotional program of the Internal Trade Department, Ministry of Commerce. This movement can also maintain the price stability of the products.

This thesis tries to study the management of the retailers whose operations are under the promotional program. The study includes their objectives, managerial models, problems, and solutions.

Reading, interview and questionnaire to the business owners are used in this research.

Many problems are found from the study. Most management lack skills and experiences. The owners have no real intention and enthusiasm for their operations. Although these retailers can compete well with the other general retailers, they are still not be able to make sufficient profit. They lack working capital and at the same time want to sell cheap merchandises for low-income buyers. The Department itself doesn't have enough personels to serve the services required by the retailers.

To solve these problems, the Department should arrange seminars or trainings in order to improve their managerial skill, public advertisement on their retailing businesses to the people especially the low-income group, coordination among the retailers for their purchasing functions and the addition of capable officers for supporting their operations.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาการบริหารงานร้านค้าในคำสั่งเสริมของกรมการค้าภายใน ผู้เขียนได้รับ ความกรุณาอย่างดีจากคุณ เกษตร กล่อมมิตร ซึ่งรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้ثرมา ชำนาญเวทย์ รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งได้กรุณาแนะนำวิธีการเขียน ตรวจสอบแก้ไขข้อ บกพร่อง และให้ความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในเรื่องนี้อย่างมาก ผู้เขียนขอ ขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง ผู้เขียนไม่อาจหางานวิจัยนี้ได้สำเร็จหากปราศจากความช่วยเหลือของ คุณสุภัทรพรรณ อร่ามกุล คุณ สิวพรรณ ศรีสุชัย ในการทำให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนให้ข้อมูล หนังสือและ เอกสารต่าง ๆ ผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ กรมการค้าภายในและเพื่อนทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ในที่สุด ขอขอบพระคุณคณาจารย์ที่เป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้กรุณา สละ เวลาอันมีค่าช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามความมุ่งหมาย หากวิทยานิพนธ์นี้มี ส่วนดีในदानใด ขอมอบส่วนที่ดีทั้งหมดแด่ผู้มีพระคุณต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่าน แต่ถ้ามีข้อผิด พลาดบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

พิมลพรรณ มาดิศกุล

15 เมษายน 2526

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ขอบเขตการศึกษา.....	2
ประโยชน์ของการวิจัย.....	3
สัมมติฐานของการวิจัย.....	3
วิธีการศึกษา.....	3
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	4
2. ประวัติความเป็นมาของร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน.....	10
คำจำกัดความของร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน.....	10
ประวัติความเป็นมาของร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน.....	11
ประวัติความเป็นมาของร้านสหกรณ์.....	12
ประวัติความเป็นมาของร้านค้าสวัสดิการ.....	13
ประวัติความเป็นมาของตลาดสดราคายุติธรรม.....	13
ประวัติความเป็นมาของบริษัทจังหวัด.....	14
3. การบริหารงานร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายในโดย	
กรมการค้าภายใน.....	15
ความหมายของการบริหารและการจัดการ.....	15
ลักษณะการบริหารงานร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน.....	18
นโยบายและวัตถุประสงค์ในการส่งเสริม.....	19
ประเภทของร้านค้าในความส่งเสริม.....	20
จำนวนร้านค้าในความส่งเสริม.....	21

	หน้า
การแบ่งส่วนราชการของกรมการค้าภายใน	26
การแบ่งส่วนราชการของกรมการค้าภายในในทางปฏิบัติ	26
การแบ่งส่วนราชการของกองส่งเสริมธุรกิจ ในทางปฏิบัติ	28
การเปรียบเทียบหน้าที่และความรับผิดชอบของกองส่งเสริมธุรกิจ ก่อนปรับและปรับปรุง	36
อัตรากำลังของกองส่งเสริมธุรกิจในการสนับสนุนร้านค้าในความส่งเสริม . .	37
สำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมการค้าของคนไทย	43
ระเบียบการให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมการค้าของคนไทย	44
ระเบียบวิธีในการสนับสนุนร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน . .	48
การประสานงานระหว่างกรมการค้าภายในและร้านค้าในความส่งเสริม ของกรมการค้าภายใน	58
เป้าหมายของกองส่งเสริมธุรกิจสำหรับปีงบประมาณ 2525-2529	59

บทที่

4. การบริหารงานร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายในโดย เจ้าของกิจการ	62
ข้อเปรียบเทียบระหว่างธุรกิจขนาดเล็กับธุรกิจขนาดใหญ่	62
ความสำคัญและหน้าที่ความรับผิดชอบโดยทั่วไปของร้านจำหน่ายปลีก	63
ลักษณะการบริหารงานร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร	65
ผู้ดำเนินการค้าภายในร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร	65
วัตถุประสงค์ในการเข้าเป็นร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร . .	67
ลักษณะของทำเลการค้าของร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร . .	69
ลักษณะและกรรมสิทธิ์ของสถานที่ประกอบการค้าของร้านค้าในความ ส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร	70
การแข่งขันกับคู่แข่งของร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร . . .	75
ลักษณะของกิจการในอีจลป็นและเป้าหมายของร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร	78
ฐานะทางการเงินของร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร	83
โครงการให้กู้เงินหมุนเวียนแก่ร้านค้าในความส่งเสริม	87

การตัดซื้อสินค้าของร้านค้าในความส่งเสริมเขตกรุงเทพมหานคร	89
ปริมาณการสั่งซื้อของร้านค้าในความส่งเสริมเขตกรุงเทพมหานคร	91
ช่องทางการจำหน่ายสินค้า	91
การจำหน่ายสินค้าของร้านค้าในความส่งเสริมเขตกรุงเทพมหานคร	94
ลักษณะของการบริหารงานร้านค้าในความส่งเสริมเขตภูมิภาค	96
วัตถุประสงค์ในการเข้าเป็นร้านค้าในความส่งเสริมเขตภูมิภาค	95
ลักษณะและกรรมสิทธิ์ของสถานประกอบการค้าของร้านค้าในความ ส่งเสริมเขตภูมิภาค	101
การแข่งขันกับคู่แข่งของร้านค้าในความส่งเสริมเขตภูมิภาค	104
ลักษณะของกิจการในปัจจุบันและเป้าหมายของร้านค้าในความ ส่งเสริมเขตภูมิภาค	106
ฐานะการเงินของร้านค้าในความส่งเสริมเขตภูมิภาค	110
การตัดซื้อสินค้าของร้านค้าในความส่งเสริมเขตภูมิภาค	114
ปริมาณการสั่งซื้อของร้านค้าในความส่งเสริมเขตภูมิภาค	115
การจำหน่ายสินค้าของร้านค้าในความส่งเสริมเขตภูมิภาค	116
สรุปลักษณะการบริหารงานของร้านค้าในความส่งเสริมของ กรมการค้าภายใน	118
บทที่	
5. ปัญหาและข้อเสนอแนะ	119
ปัญหาและอุปสรรคของร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน	119
บรรณานุกรม	136
ภาคผนวก ก	138
ภาคผนวก ข	142
ภาคผนวก ค	148
ประวัติผู้เขียน	153

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวนร้านค้าย่อยใน เขตกรุงเทพมหานครที่ตอบแบบสอบถาม.....	6
2. แสดงจำนวนร้านค้าย่อยใน เขตภูมิภาคที่ตอบแบบสอบถาม.....	7
3. แสดงจำนวนร้านค้าย่อยมาตรฐานใน เขตกรุงเทพมหานครที่ตอบแบบสอบถาม.....	8
4. แสดงจำนวนร้านค้าย่อยมาตรฐานใน เขตภูมิภาคที่ตอบแบบสอบถาม.....	8
5. แสดงจำนวนร้านค้าอุตสาหกรรมใน เขตกรุงเทพมหานครที่ตอบแบบสอบถาม.....	8
6. แสดงจำนวนร้านค้าอุตสาหกรรมใน เขตภูมิภาคที่ตอบแบบสอบถาม.....	9
7. แสดงธุรกิจในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน.....	22
8. แสดงจำนวนร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร.....	23
9. แสดงจำนวนร้านค้าในความส่งเสริมเปรียบเทียบกับจำนวนครัวเรือน จำนวนประชากร และจำนวนเนื้อที่ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	25
10. แสดงเป้าหมายโครงการส่งเสริมธุรกิจตั้งแต่ปี 2526-2529.....	61
11. แสดงผู้ดำเนินการค้าภายในร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร.....	66
12. แสดงวัตถุประสงค์ในการเข้าเป็นร้านค้าในความส่งเสริมของร้านค้าในความ ส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร.....	68
13. แสดงทำเลที่ตั้งร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร.....	71
14. แสดงลักษณะของสถานที่ประกอบการค้าของร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร.....	72
15. แสดงกรรมสิทธิ์ในสถานที่ประกอบการค้าของร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร.....	74
16. แสดงความสามารถของร้านค้าคู่แข่งในการแข่งขันกับร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร.....	76
17. แสดงลักษณะของกิจการของร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร.....	79
18. แสดงเป้าหมายของเจ้าของกิจการร้านค้าในความส่งเสริม เขต กรุงเทพมหานคร.....	80
19. แสดงปัญหาในการขยายกิจการเป็นร้านค้าส่งของร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร.....	82

20. แสดงแหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียนของร้านค้าในความส่งเสริมเขต
กรุงเทพมหานคร..... 84

21. แสดงแหล่งเงินทุนหมุนเวียนของร้านค้าในความส่งเสริม เขตกรุงเทพมหานคร. 85

22. แสดงลักษณะของเงินทุนหมุนเวียนของร้านค้าในความส่งเสริมเขต
กรุงเทพมหานคร..... 86

23. แสดงการสั่งซื้อสินค้าของร้านค้าในความส่งเสริมเขตกรุงเทพมหานคร..... 90

24. แสดงผู้ดำเนินการค้าภายในร้านค้าในความส่งเสริมเขตภูมิภาค..... 97

25. แสดงวัตถุประสงค์ในการเข้าเป็นร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน
เขตภูมิภาค..... 98

26. แสดงทำเลที่ตั้งร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายในเขตภูมิภาค.....100

27. แสดงลักษณะของสถานที่ประกอบการค้าของร้านค้าในความส่งเสริมของกรม
การค้าภายในเขตภูมิภาค.....102

28. แสดงกรรมสิทธิ์ในสถานที่ประกอบการค้าของร้านค้าในความส่งเสริม
เขตภูมิภาค.....103

29. แสดงความสามารถของร้านค้าคู่แข่งในการแข่งขันกับร้านค้าในความส่งเสริม
เขตภูมิภาค.....105

30. แสดงลักษณะของกิจการของร้านค้าในความส่งเสริม เขตภูมิภาค.....107

31. แสดงเป้าหมายของเจ้าของกิจการร้านค้าในความส่งเสริมเขตภูมิภาค.....108

32. แสดงปัญหาในการขยายกิจการเป็นร้านค้าส่งของร้านค้าในความส่งเสริม
เขตภูมิภาค.....109

33. แสดงแหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียนของร้านค้าในความส่งเสริมเขตภูมิภาค...111

34. แสดงจำนวนเงินทุนหมุนเวียนของร้านค้าในความส่งเสริมเขตภูมิภาค.....112

35. แสดงลักษณะของเงินทุนหมุนเวียนของร้านค้าในความส่งเสริมเขตภูมิภาค....113

36. แสดงการสั่งซื้อสินค้าของร้านค้าในความส่งเสริมเขตภูมิภาค.....115

37. ตารางเปรียบเทียบ "สินไทย" กับสินค้าในตลาด.....130

38. แสดงราคาสินค้า "สินไทย".....131

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. แผนภูมิการสั้ดแบ่งหน่วยงานของกรมการค้าภายใน.....	27
2. แผนภูมิการสั้ดแบ่งหน่วยงานกองสั้งเสริมธุรกิจ.....	29
3. แผนภูมิอัตราค่าสั้งของฝ่ายสำรวจและวางแผน.....	38
4. แผนภูมิอัตราค่าสั้งของฝ่ายสั้งเสริมและบริการ.....	39
5. แผนภูมิอัตราค่าสั้งฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่.....	40
6. แผนภูมิอัตราค่าสั้งฝ่ายตรวจถ้อบและประเมินผล.....	41

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย